

การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
กรณีศึกษา : โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา

Holistic School Management Based on Technology : An Approach for Educational
Quality Development in the Digital Era

จุฬารณย์ บุญศรี

Jurapron Boonsri

ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมพิมายศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

Nikomphimaisuksa School, The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, Thailand

Corresponding author: Email: Jurapron1822@gmail.com

(Received: January 1, 2026; Revised: March 15, 2026; Accepted: March 18, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้ โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา เป็นกรณีศึกษา การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา (Case Study Research) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการสังเคราะห์ข้อมูลจากการปฏิบัติจริง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนนิคมพิมายศึกษาเกิดจากการออกแบบและขับเคลื่อนระบบการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงทุกมิติการบริหารเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยมีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการบริหารจัดการ การติดตามความก้าวหน้า และการตัดสินใจบนฐานข้อมูลจริง ผ่านการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ระบบกำกับติดตามแบบดิจิทัล และแดชบอร์ดแสดงผลการดำเนินงาน ส่งผลให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การดำเนินงานดังกล่าวยังส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นสถานศึกษาดิจิทัล (Digital School) และเป็นต้นแบบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นได้ตามบริบทและความพร้อม

คำสำคัญ : แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ; สถานศึกษาดิจิทัล; การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวม; เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร

Abstract

This study aims to present a best practice of holistic school management based on technology to enhance educational quality toward excellence, using Nikom Phimai School as a case study. A qualitative case study research design was employed. The key informants consisted of school administrators, teachers, and educational personnel. Data were collected through document analysis, semi-structured interviews, and synthesis of evidence derived from actual administrative practices. Content analysis was used for data analysis.

The findings revealed that the school's best practice was characterized by a holistic management approach that systematically integrated leadership, academic management, teacher and personnel development, budget and resource management, community participation, and educational quality assurance. Digital technology functioned as a key mechanism to support administrative efficiency, digital supervision, data-driven decision making, and continuous monitoring through management information systems and performance dashboards.

The implementation of holistic and technology-based management led to improved learner quality, enhanced instructional practices, and increased administrative effectiveness. The results indicate that holistic school management based on technology can effectively support the transformation toward a Digital School and can serve as a transferable best practice model for other schools, with appropriate contextual adaptation.

Keywords : Best Practice; Digital School; Holistic School Management; Technology-Based Management

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกในยุคดิจิทัลและความซับซ้อนของบริบททางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับรูปแบบการบริหารจัดการจากการบริหารแบบแยกส่วนไปสู่การบริหารจัดการเชิงระบบที่บูรณาการทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม สถานศึกษาในปัจจุบันมิได้ทำหน้าที่เพียงจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงภาวะผู้นำ การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากร การบริหารทรัพยากร การมีส่วนร่วมของชุมชน และระบบประกันคุณภาพการศึกษาเข้าด้วยกันอย่างสมดุล เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน (วิจารณ์พานิช, 2555; Fullan, 2014)

แนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ภายใต้วิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ของการบริหารจัดการ การบริหารในลักษณะดังกล่าวช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทาง วางแผน และขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561; Bush, 2011) ขณะเดียวกัน เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการตัดสินใจบนฐานข้อมูลจริง ผ่านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ระบบกำกับติดตามแบบดิจิทัล และแดชบอร์ดแสดงผลการดำเนินงานแบบเรียลไทม์ การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นสถานศึกษาดิจิทัล (Digital School) ที่มีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2563; OECD, 2020)

โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา เป็นสถานศึกษาขนาดกลางในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 13 (นครชัยบุรินทร์) ซึ่งได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โรงเรียนจึงได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ผ่านการพัฒนา NPSS Model (Nikom Phimai Smart School Model) เป็นกรอบการพัฒนาเชิงระบบ โดยประกอบด้วย 4 มิติหลัก

ได้แก่ N-Network, P-Professional, S1-Smart Student และ S2-Standard School ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกเชื่อมโยงการบริหารจัดการทุกมิติให้สอดคล้องและเกื้อหนุนกันอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารเชิงระบบและการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Senge, 2006; สมาน อัครวภูมิ, 2560) ในการขับเคลื่อนรูปแบบดังกล่าว โรงเรียนได้นำแนวคิด School as Learning Community (SLC) มาใช้เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Hord, 1997; วิจารย์ พานิช, 2555) ควบคู่กับการใช้ 5S Digital Supervision เป็นกลไกสำคัญในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลที่เป็นระบบ นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้นำเครื่องมือการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ Balanced Scorecard และวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาใช้ในการกำหนดทิศทางวางแผน ดำเนินงาน ติดตามประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารจัดการมีความเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการบริหารคุณภาพโดยรวมและการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง (Kaplan & Norton, 2001; Deming, 1986) ทั้งนี้ การดำเนินงานทั้งหมดอยู่ภายใต้กรอบนโยบายและตัวชี้วัดของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์เชิงคุณภาพอย่างยั่งยืน

ดังนั้น บทความวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งนำเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ผ่านกรณีศึกษาของโรงเรียนนิคมพิมายศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศให้เหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของตนเอง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้โรงเรียนนิคมพิมายศึกษาเป็นกรณีศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมของโรงเรียนนิคมพิมายศึกษา ภายใต้กรอบ NPSS Model (Nikom Phimai Smart School Model) ที่บูรณาการการบริหารใน 4 มิติ ได้แก่ Network, Professional, Smart Student และ Standard School

2.2 เพื่อศึกษากระบวนการบูรณาการแนวคิด School as Learning Community (SLC) ร่วมกับกลไกการบริหารเชิงดิจิทัล ได้แก่ 5S Digital Supervision, Balanced Scorecard และวงจร PDCA ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

2.3 เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ภายใต้กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

2.4 เพื่อนำเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและกรอบแนวคิดเชิงระบบจากกรณีศึกษาโรงเรียนนิคมพิมายศึกษา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาในบริบทของสถานศึกษาอื่นได้อย่างเหมาะสม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study Research) เนื่องจากมุ่งศึกษาปรากฏการณ์การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในบริบทจริง

ของสถานศึกษาอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน การวิจัยแบบกรณีศึกษาช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายกระบวนการบริหารจัดการ กลไก การขับเคลื่อน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงได้อย่างเป็นระบบ (Yin, 2018; สุวิมล ว่องวานิช, 2563)

3.1 กรณีศึกษา : กรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดกลางในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 13 (นครชัยบุรีรินทร์) โรงเรียนได้ดำเนินการบริหาร สถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานอย่างต่อเนื่อง ผ่านการประยุกต์ใช้ NPSS Model (Nikom Phimai Smart School Model) ร่วมกับแนวคิด School as Learning Community (SLC) กลไก 5S Digital Supervision และเครื่องมือ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ Balanced Scorecard และวงจร PDCA ซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด ของการวิจัย

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล : กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครูผู้สอน และ 3) บุคลากร ทางการศึกษา ซึ่งคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับ การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมและสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการ กลไก และ ผลลัพธ์ของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน (Creswell, 2014, p. 189)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3.3.1 แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อศึกษานโยบาย แผนงาน รายงานผลการดำเนินงานเอกสาร ประกันคุณภาพ และหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมและการใช้ เทคโนโลยีเป็นฐาน

3.3.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการดำเนินงาน ปัจจัยความสำเร็จ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

3.3.3 แบบบันทึกการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกรอบ แนวคิดการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล : การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยผู้วิจัยเป็นหลัก ผ่านการศึกษาเอกสารที่ เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการรวบรวมหลักฐานจากการดำเนินงานจริงของสถานศึกษา โดยมี การประสานงานและชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลทุกคนก่อนการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และ สะท้อนสภาพการดำเนินงานจริงของสถานศึกษา (Yin, 2018)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยดำเนินการ จัดหมวดหมู่ข้อมูล สังเคราะห์ประเด็นสำคัญ และตีความข้อมูลตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดไว้ ได้แก่ NPSS Model แนวคิด SLC และกลไกการบริหารเชิงดิจิทัล เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารกับผลลัพธ์ด้านคุณภาพ การศึกษาอย่างเป็นระบบ (Krippendorff, 2018)

3.6 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย : ผู้วิจัยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยโดยใช้ วิธีการตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่ง (Triangulation) ทั้งข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และหลักฐานเชิงประจักษ์จาก การปฏิบัติจริง เพื่อเพิ่มความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย (Lincoln & Guba, 1985)

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็น เลิศ จากกรณีศึกษา โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา สามารถสรุปผลตามกรอบแนวคิดการวิจัยได้ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ผลการ

ดำเนินงานตามกรอบ NPSS Model 2) ผลการขับเคลื่อนผ่านแนวคิด SLC และกลไกดิจิทัล และ 3) ผลลัพธ์ด้านคุณภาพ การศึกษาและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ผลการดำเนินงานตามกรอบ NPSS Model : ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนนิคมพิมายศึกษาได้ดำเนินการ บริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมผ่าน NPSS Model อย่างเป็นระบบ โดยแต่ละมิติทำหน้าที่เชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและ กัน ดังนี้

มิติ N – Network : โรงเรียนมีการสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐ และภาคีเครือข่ายทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการสนับสนุนทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทางการศึกษา และการร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

มิติ P – Professional : การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นระบบมากขึ้น ผ่านการพัฒนา วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ส่งผลให้ครูมีสมรรถนะ ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

มิติ S1 – Smart Student : ผลการดำเนินงานสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้ง ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิด การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการจัดการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่นและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น

มิติ S2 – Standard School : โรงเรียนสามารถยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้อย่างเป็นระบบ มีการจัดทำหลักฐานเชิงประจักษ์ การติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลที่ชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินงานมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

4.2 ผลการขับเคลื่อนผ่านแนวคิด SLC และกลไกดิจิทัล : ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการแนวคิด School as Learning Community (SLC) ร่วมกับกลไกการบริหารเชิงดิจิทัล เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารตามกรอบ NPSS Model เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันมากขึ้น เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และการร่วมกันแก้ไขปัญหาเชิงระบบ การใช้ 5S Digital Supervision ช่วยให้กระบวนการนิเทศ กำกับ และติดตามการจัดการเรียนรู้มีความเป็นระบบ ชัดเจน และต่อเนื่อง การนิเทศสามารถอ้างอิง ข้อมูลจริงจากการปฏิบัติ ส่งผลให้ครูได้รับข้อเสนอแนะที่ตรงประเด็นและนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนำ Balanced Scorecard และวงจร PDCA มาใช้ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ทำให้โรงเรียน สามารถเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ นโยบาย และแผนปฏิบัติการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลและปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น

4.3 ผลลัพธ์ด้านคุณภาพการศึกษาและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา : ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การ บริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ในหลายด้าน ได้แก่

- 4.3.1 คุณภาพผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้งด้านวิชาการ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 4.3.2 คุณภาพการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย ทันสมัย และตอบสนองต่อผู้เรียนมากขึ้น
- 4.3.3 การบริหารจัดการสถานศึกษามีความเป็นระบบ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
- 4.3.4 โรงเรียนมีความก้าวหน้าในการพัฒนาสู่ความเป็น สถานศึกษาดิจิทัล (Digital School) และ

สามารถสะท้อนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขนาดกลางได้อย่างชัดเจน โดยภาพรวม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการบูรณาการ NPSS Model, แนวคิด SLC และกลไกการบริหารเชิงดิจิทัล เป็นแนวทางที่มีประสิทธิผลในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

4.4 ผลลัพธ์เชิงประจักษ์จากการดำเนินงานตามกรอบ NPSS + SLC + Digital : ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของ โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในทุกมิติ ทั้งด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์คุณภาพผู้เรียน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

4.4.1 ผลลัพธ์ด้านคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนได้รับการยอมรับในระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศผ่านการได้รับ รางวัล IQA Award ประจำปี พ.ศ. 2567 ระดับดีเยี่ยม ประเภทสถานศึกษาขนาดกลาง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ซึ่งสะท้อนถึงความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารจัดการเชิงระบบ และการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับ รางวัลคุณภาพ OBEC QA (Office of the Basic Education Commission Quality Award) ในฐานะโรงเรียนมาตรฐานสากล พุทธศักราช 2568 ซึ่งเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงถึงความสำเร็จของการบริหารเชิงกลยุทธ์ การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

4.4.2 ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) พบว่าโรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาต้นแบบด้านการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษา ในระดับคุณภาพ “ดีมาก” สำหรับกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จของมิติ N-Network และ S2-Standard School ในกรอบ NPSS Model ที่สามารถบูรณาการนโยบายระดับชาติสู่การปฏิบัติจริงในบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

4.4.3 ผลลัพธ์ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ความปลอดภัย และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าโรงเรียนได้รับ รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย ระดับดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2568 จากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิผลของการบริหารจัดการทรัพยากร การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ อันเป็นฐานสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและความยั่งยืน

4.4.4 ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าครูมีการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างชัดเจนจากการขับเคลื่อนมิติ P-Professional ในกรอบ NPSS Model ร่วมกับแนวคิด School as Learning Community (SLC) ครูสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้อย่างมีคุณภาพ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ซึ่งได้รับการยอมรับผ่าน การได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยมและรองชนะเลิศในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ในหลายสาขา อันเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สะท้อนคุณภาพครูตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานการศึกษาของชาติ นอกจากนี้ การนำ กลไก 5S Digital Supervision มาใช้ในการนิเทศ ติดตาม และพัฒนาครู ช่วยส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ การจัดเก็บหลักฐานเชิงประจักษ์ในรูปแบบดิจิทัล และการใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูเกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development)

4.4.5 ผลลัพธ์ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงดิจิทัลและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โรงเรียนได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ปฏิบัติงานทักษะอาชีพ (Nikom Phimai Suksa Coffee Shop) และ ห้องเรียน BOI ซึ่งเป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะอาชีพ เทคโนโลยีดิจิทัล และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งผลให้ผู้เรียน

สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเตรียมความพร้อมสู่โลกการทำงานในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นรูปธรรม

4.4.6 ผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่าโรงเรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักเรียนได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในหลากหลายสาขาวิชา ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ บริหารธุรกิจ และครุศาสตร์ ผ่านกระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งสะท้อนผลสำเร็จของมิติ S1-Smart Student และการขับเคลื่อนแนวคิด School as Learning Community (SLC) ที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ

โดยสรุป ผลลัพธ์เชิงประจักษ์จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การบูรณาการ NPSS Model แนวคิด School as Learning Community (SLC) กลไก 5S Digital Supervision และการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้วย Balanced Scorecard และวงจร PDCA สามารถยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา พัฒนาครูและนักเรียน และขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืนได้จริงในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง

5. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาโรงเรียนนคคพินายศึกษา สามารถอภิปรายเชื่อมโยงผลการวิจัยกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้

5.1 ผลการวิจัยที่พบว่าโรงเรียนนคคพินายศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิด การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวม (Holistic School Management) ซึ่งมุ่งบูรณาการมิติสำคัญของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านภาวะผู้นำ การจัดการเรียนรู้ การบริหารทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร และการประกันคุณภาพ (Sergiovanni, 2009 ; Bush, 2011) ผลลัพธ์ที่สะท้อนผ่านการได้รับรางวัล IQA Award และ OBEC QA แสดงให้เห็นว่า การบริหารเชิงระบบที่เชื่อมโยงนโยบาย มาตรฐาน และการปฏิบัติจริง สามารถสร้างคุณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด การบริหารเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA (Deming, 1986)

5.2 ผลการวิจัยด้านการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สนับสนุนแนวคิด องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ของ Senge (2006) และแนวคิด School as Learning Community (SLC) ที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผลการที่โรงเรียนได้รับการยอมรับเป็นสถานศึกษาต้นแบบสะท้อนว่าการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แนวปฏิบัติที่ดีสามารถเกิดขึ้นและขยายผลได้จริงในบริบทสถานศึกษา

5.3 ผลการวิจัยด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าการใช้กลไก 5S Digital Supervision และการบริหารจัดการบนฐานเทคโนโลยี ช่วยเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิด การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development: CPD) และงานวิจัยที่ชี้ว่าการนิเทศที่ใช้ข้อมูล เทคโนโลยี และการมีส่วนร่วม จะช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการนิเทศแบบดั้งเดิม (Glickman et al., 2018) ทั้งนี้ ผลการที่ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมและได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

5.4 ผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้เชิงดิจิทัลและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Trilling & Fadel, 2009) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ทักษะอาชีพและห้องเรียน BOI แสดงให้เห็นว่าการบูรณาการเทคโนโลยีและบริบทท้องถิ่นสามารถสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 ผลการวิจัยด้านคุณภาพผู้เรียนที่พบว่านักเรียนมีความสำเร็จทั้งด้านการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการศึกษาต่อ สอดคล้องกับแนวคิด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach) และแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน (Whole Child Approach) ซึ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ และบริบทชีวิต (OECD, 2018) ทั้งนี้ ความสำเร็จของผู้เรียนสะท้อนผลลัพธ์เชิงระบบของการบูรณาการมิติ S1-Smart Student ในกรอบ NPSS Model กับแนวคิด SLC และการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

โดยสรุป การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ยืนยันว่า การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ผ่านการบูรณาการ NPSS Model แนวคิด School as Learning Community (SLC) การนิเทศดิจิทัล และการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามวงจร PDCA เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับทฤษฎีและงานวิจัยทางการบริหารการศึกษา และสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษามัธยมศึกษาในบริบทที่ใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยในอนาคต ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา

6.1.1 สถานศึกษาควรประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยบูรณาการทุกมิติของการบริหารอย่างเป็นระบบ และกำหนดกรอบหรือรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน เพื่อให้การพัฒนามีทิศทางและควาต่อเนื่อง

6.1.2 ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการ การนิเทศ และการติดตามผล โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Data-driven Decision Making) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความสามารถในการตรวจสอบได้

6.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (School as Learning Community) และการนิเทศเชิงพัฒนาในรูปแบบดิจิทัล เพื่อยกระดับสมรรถนะครูและคุณภาพการจัดการเรียนรู้

6.1.4 สถานศึกษาควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับบริบทสังคมในศตวรรษที่ 21

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.2.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนให้สถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของตน ภายใต้กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ

6.2.2 ควรกำหนดนโยบายสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความเป็นดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

6.2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการขยายผลแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ระหว่างสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของระบบการศึกษา

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

6.3.1 ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในบริบทของสถานศึกษาขนาดและพื้นที่ที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและข้อจำกัดในการนำรูปแบบไปใช้

6.3.2 ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณหรือการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบองค์รวม การใช้เทคโนโลยี และผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

6.3.3 ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะยาว

7. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา. (2567). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2567*. นครราชสีมา: โรงเรียนนิคมพิมายศึกษา.
- สมาน อัครภูมิ. (2560). *การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2563). *การวิจัยประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์ณี. (2562). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *การเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *แนวทางการประเมินคุณภาพสถานศึกษา OBEC QA*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *รายงานการติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Bush, T. (2011). *Theories of educational leadership and management* (4th ed.). London: Sage Publications.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Fullan, M. (2014). *The principal: Three keys to maximizing impact*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2018). *SuperVision and instructional leadership: A developmental approach (10th ed.)*. Boston, MA: Pearson Education.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Austin, TX: Southwest Educational Development Laboratory.

- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2001). *Strategy-focused organization*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- OECD. (2018). *The future of education and skills: Education 2030*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2020). *Education policy outlook 2020: Shaping responsive and resilient education*. Paris: OECD Publishing.
- Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization* (Rev. ed.). New York, NY: Doubleday.
- Sergiovanni, T. J. (2009). *The principalship: A reflective practice perspective* (6th ed.). Boston, MA: Pearson Education.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.